

Мирјана Димитријевић Станковић

Народна библиотека Ужице

mira.d.stankovic@gmail.com

БИБЛИОТЕКАРСТВО СРПСКЕ: ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ БИБЛИОТЕКАРСТВА И БИБЛИОТЕЧКО- ИНФОРМАЦИОНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Приказ часописа: *Библиошкарство Српске: часопис из области библиошкарства и библиотечко-информационе дјелатности*, Година XI – број 10, главни и одговорни уредник Алекса М. Алаџић, Вишеград: Друштво библиотекара Републике Српске, 2023, 313 стр.¹

У часопису *Библиошкарство Српске* изашао је 21 стручни рад на тему завичајног фонда у библиотекама, новим генерацијама библиотекара у развоју библиотекарства, као и о фондовима старе и ретке књиге. Поред радова из Републике Српске, издвајају се аутори из Београда, Новог Сада као и других библиотека у Србији. Циљ је био да аутори представе радове чије су теме везане за завичајне фондове, стару и ретку књигу, као и унапређење библиотечке делатности у корак са развојем савременог друштва.

Први рад ауторке Наташе Ј. Симић под називом „Савремено друштво и мултикултурна библиотека” говори о томе како се у последње време друштвена стварност брзо мењала па су наука и технологија имале утицај на све сфере рада и живота. Да би друштво побољшало свој начин живота, мора унапредити библиотеку јер су друштво и библиотека међусобно повезани. Мултикултурна библиотека је корак ка дијалогу различитих култура једног друштва. Ауторка наглашава да су све библиотеке, посебно библиотеке у мултикултурним и мултијезичким срединама, у обавези да чувају идентитет припадника свих култура које живе на њеној територији. Аутори рада „Ријетке књиге у фонду матичне библиотеке Источно Сарајево” су библиотекарке мр Ивана Куљанин и Бранислава Милошевић из Источног Сарајева. У раду су представиле књиге које су објављене у

---

1 Доступно на: <https://bit.ly/3RTK2Ja> (преузето 22. 7. 2023).

Сарајеву, а поред тога посветиле су пажњу издавачкој делатности и штампаријама крајем 19. и почетком 20. века. Напомињу да је циљ дигитализације ретких књига промовисање културне баштине и националног идентитета једног народа, локалне заједнице, као и шире регије. Наводе да Матична библиотека Источно Сарајево, у процесу дигитализације ретких књига, настоји да постане библиотека за 21. век.

Из Библиотеке Матице српске у Новом Саду, аутори Ирена Зечевић и Александар Радовић, пишу рад на тему „Библиотеке као ресурс друштва 21. века кроз примере некњижне грађе из фондова Посебних збирки Библиотеке Матице српске”. У раду су настојали да прикажу појединачни и колективни развој у животу јединке и заједнице у којој живи. Веома интересантна тема је „Увођење иновација у рад са публиком по узору на ВРП” (*Bibliothèque publique d'information* – Јавна библиотека за информисање),² ауторке Огњенке Савановић из Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске из Бањалуке, о професионалном стажу за библиотекаре, који је обављала у Библиотеци за информисање у Паризу, током маја и јуна 2019. године. Највећи утисак на њу оставиле су радионице које се редовно одвијају сваке седмице, а воде их библиотекари компетентни за одређене области: стране језике, креативно писање, музику итд. Из исте библиотеке аутори Љубица Милекић, Весна Јовић и Ивана Јовановић описују фонд старих и ретких књига Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске. Збирка старе и ретке књиге Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске (НУБ РС) посебна је и представља драгоценост ове установе. Није великог обима, али је разноврсна, и по садржају важна, а настала је издвајањем из укупног фонда НУБ РС.

О етици у библиотекарству пишу Александра Рендић и Оријана Вуковић, библиотекарке из Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске. Оне посебно истичу да је библиотека јавна установа, чији се рад заснива на комуникацији и пружању услуга корисницима, па као таква има важну улогу у процесу стасавања читалаца. Зато истичу као веома важан однос библиотекара према младима, јер редован контакт библиотекара

2 Доступно на <https://bit.ly/3TхuQTd> (преузето 22. 7. 2023).

са свим корисницима развија основне етичке вредности као што су: узајамно поштовање, одговорност, уважавање. У раду „Светли сигнали из библиотеке”, које су написале Соња Шуковић, Славица Младеновић и Гордана Ивковић из Народне библиотеке „Стеван Сремац”, циљ је био да се покаже на који начин је једна библиотека са богатом традицијом и историјом успела да дефинише своју улогу, превазиђе тешке околности у којима се нашао, као и да ојача своју позицију на културној сцени. Библиотека „Стеван Сремац” из Ниша се у домену стручних послова руководи принципима савременог библиотекарства.

Веома занимљив рад под насловом „Збирка књига штампана готицом” написала је Маријана Петронић из Матичне библиотеке Источно Сарајево. Готика је писмо које је настало у 12. веку. По доспећу вредне збирке књига штампаних готицом, библиотекар Матичне библиотеке нашао се пред озбиљним проблемом, а то је како дешифровати готицу. Отприлике више од половине библиотечких јединица готичке збирке није било обрађено, чак ни у Конгресној библиотеци. Поново су проверени сви подаци о рођењу, смрти, преводу, уписивању предметних одредница. Оно што библиотеку „Филип Вишњић” издваја од осталих је пројекат који је јединствен – „Фестивал луткарства и видео презентације књига – ЛУТВИД ФЕСТ”. Посебно је издвојена збирка лутака за луткарске представе. Све лутке су углавном књижевни јунаци. О томе у свом раду пишу Јелена Калајџија и Снежана Стевић из ЈУ Народне библиотеке „Филип Вишњић”.

Ранка Тубић, Милијана Бојић и Срђан Војводић радили су истраживање перцепције корисника Сектора универзитетске јединице НУБ Републике Српске, са аспекта мерења квалитета и задовољства корисничких потреба. Утврђено је да је највећи број испитаника (88%) одговорило да утицај библиотечких услуга на њихов развој у личном, стручном и академском смислу, сматрају веома битним. У раду „Завичајна збирка Народне библиотеке Грачаница” Наташа Симић и Бранкица Костић из Народне библиотеке Грачаница приказују историјски пут библиотеке, од њеног оснивања у Приштини под називом Градска библиотека, преко промена имена и седишта, до данас. „Завичајна баштина и вредности завичајних збирки школских библиотека” је рад Миреле Шарић

и Оријане Вуковић, библиотекара из Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске из Бањлуке. Оне истичу колико су школске библиотеке препознате као изврсни чувари баштине, у чије су темеље уграђене завичајне вредности. У новије време је све веће интересовање за проучавање прошлости, која је скривена у завичајним збиркама. Још један корак даље приказан је у раду Биљане Ђелић из „Народне библиотеке Мркоњић Град”, где се описује завичајни фонд библиотеке као и сарадња народних библиотека са установама и школама. Савремена школска библиотека отвара се трендовима модерне методике, богатећи своју понуду разноврсним садржајима, у складу са потребама наших ученика.

Бранкица Радоњић из ЈУ Основне школе „Бранко Ђопић” из Прњавора наводи примере радионица са ученицима основношколског узраста. Библиотекари из Краљева Марија Симовић, Александар Димитријевић и Ивана Хренко истичу улогу нове генерације библиотекара у развоју библиотекарства. Они такође наводе сарадњу са школама као главним образовним центрима. Показују како се данас све више користи термин дигитална писменост па су корисницима основношколског и средњошколског узраста настојали да укажу на могућности које технологија нуди у стицању и провери знања. Још један пример добре праксе је рад „New Normal изазови и могућности за библиотеке – пример добре праксе Digital Citizen (ship)” ауторки Сузане Танасијевић и Иване Пешић из Народне библиотеке „Радислав Никчевић” из Јагодине. Пројекат „Дигитални грађанин” омогућава библиотекама, библиотекарицама и грађанима да унапреде своје учење коришћењем нових технологија. Пројекат је иновативан јер се посебно фокусира на младе и децу, који немају приступ новијој технолошкој опреми.

Снежана Галинац и Горан Капор у раду представљају старе и ретке књиге, које поседују библиотеке Музичке академије и Пољопривредног факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Анализирају и значај поседовања старе и ретке књиге као и репрезентативне примерке старе и ретке књиге с краја 19. почетка 20. века. Такође, обрађени су часописи као и гласници, који су били значајна информациона средства оног времена.

Објављивање часописа је значајно за све библиотекаре и истраживаче. Искуства стручњака, који се баве старом и ретком књигом, завичајним фондом као и иновацијама у области библиотекарства, драгоцене су. Аутори су својим радовима понудили одговоре на актуелна питања везана за стару и ретку књигу, као и завичајни фонд, али упућују и на нове изазове и могућности у библиотекарству. Како је у данашње време напредовао развој технолошких иновација, у свим радовима у часопису указано је на позитивне могућности које технологија нуди у истраживању нових ствари, али и учењу. Такође, описано је много интересантних пројеката, богатих фондова старе и ретке грађе, завичајне баштине и постигнута одлична организација грађе у публикацији.